

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 488/2018-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 až 3, čl. 4 ods. 1 písm. a) až e), čl. 4 ods. 2 až 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Centra právnej pomoci, Kancelárie Žilina v konaniach a rozhodnutiach pod sp. zn. 4082/2014-KaZA z 13. mája 2014 a sp. zn. 16881/2017-KaZA z 1. februára 2018, postupom Okresného súdu Žilina v konaniach a uzneseniach pod č. k. 2 C 18/2004-424 z 12. júla 2012 a č. k. 2 C 18/2004-454 z 27. februára 2013, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní pod sp. zn. 10 Co 237/2013, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach a rozsudkom pod č. k. 25 Sp 40/2014-68 z 8. apríla 2015 a uznesením pod č. k. 25 Sp 40/2014-111 z 28. júla 2016, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach a rozsudkom pod sp. zn. 3 Sžo 196/2015 z 27. apríla 2016, uznesením sp. zn. 3 Sžk 1/2016 z 21. februára 2018 a uznesením sp. zn. 5 Cdo 47/2018 z 27. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“, spolu aj „sťažovatelia“), doplnená 19. júna 2018, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 až 3, čl. 4 ods. 1 písm. a) až e), čl. 4 ods. 2 až 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Centra právnej pomoci, Kancelárie Žilina v konaniach a rozhodnutiach pod sp. zn. 4082/2014-KaZA z 13. mája 2014 (ďalej len „rozhodnutie centra z 13. mája 2014“) a sp. zn. 16881/2017-KaZA z 1. februára 2018 (ďalej len „rozhodnutie centra z 1. februára 2018“), postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaniach a uzneseniach pod č. k. 2 C 18/2004-424 z 12. júla 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 12. júla 2012“) a č. k. 2 C 18/2004-454 z 27. februára 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 27. februára 2013“), postupom Krajského súdu v Žiline v konaní pod sp. zn. 10 Co 237/2013, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach a rozsudkom pod č. k. 25 Sp 40/2014-68 z 8. apríla 2015 (ďalej len „rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. apríla 2015“) a uznesením pod č. k. 25 Sp 40/2014-111 z 28. júla 2016 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2016“), postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach a rozsudkom pod sp. zn. 3 Sžo 196/2015 z 27. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu z 27. apríla 2016“), uznesením sp. zn. 3 Sžk 1/2016 z 21. februára 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 21. februára 2018“) a uznesením sp. zn. 5 Cdo 47/2018 z 27. marca 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 27. marca 2018“).

2. Sťažovatelia v podanej sťažnosti uviedli, že sa už vyše osemnásť rokov žalobami neúspešne domáhajú ochrany svojich práv, ktoré majú byť sústavne porušované ich spoluobčanmi, ako aj obcou, v ktorej majú bydlisko, štátnymi orgánmi vrátane centier právnej pomoci a dokonca súdmi na všetkých stupňoch, ktoré majú v ich veciach konať zaujatými a vylúčenými sudcami. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že súdne konania sa týkajú vyriešenia vlastníckeho vzťahu sťažovateľov k pozemkom E-KN parc. č. [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ] ktoré získali dedením a darovaním od otca sťažovateľa. Následne sťažovatelia uvádzajú skutočnosti týkajúce sa priebehu konania v danej veci a uvádzajú, že postupom okresného súdu a uznesením okresného súdu z 12. júla 2012 bol za znalca vo veci ustanovený znalec, ktorý u sťažovateľov vzbudil pochybnosti o jeho nezaujatosti vo veci. Proti tomu podali odvolanie so žiadosťou o odpustenie prípadne zmeškanej lehoty, čo okresný súd uznesením okresného súdu z 27. februára 2013 zamietol. Toto zamietnutie na základe odvolania sťažovateľov Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10 Co 237/2013-468 zo 14. novembra 2013 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Žiline zo 14. novembra 2013“) potvrdil.

3. V ďalšej časti sťažovatelia uvádzajú, že proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 14. novembra 2013 podali 21. februára 2014 dovolanie a v tejto právnej veci požiadali o právnu pomoc Centrum právnej pomoci, Kanceláriu Žilina. Dovolanie bolo uznesením najvyššieho súdu z 27. marca 2018 odmietnuté. Zároveň bolo sťažovateľovi odmietnuté aj priznanie právnej pomoci Centrom právnej pomoci, Kanceláriou Žilina, rozhodnutím centra z 13. mája 2014, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. apríla 2015. Zároveň bol unesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2016 zaviazaný uhradiť správny poplatok za odvolanie v sume 35 €. Takýto postup potvrdil aj najvyšší súd rozsudkom najvyššieho súdu z 27. apríla 2016 a uznesením najvyššieho súdu z 21. februára 2018. Sťažovatelia zároveň dodali: *„Tak isto protiprávne, je konané aj vo veci priznania právnej pomoci centrom v Žiline pre sťažovateľku, ktoré nie je doteraz ukončené a napriek tomu už súdy vo veci odmietavo rozhodli.“* V tomto prípade ide o rozhodnutie centra z 1. februára 2018. V závere sťažnosti uviedli: *„Vzhľadom na tú skutočnosť, že Centrum právnej pomoci odmietlo túto poskytnúť sťažovateľom aj v napadnutej veci, je pravdepodobné, že bude odmietnutá aj k podanej sťažnosti*

a nakoľko podľa ustanovenia § 22 Ústavného zákona, musia byť účastníci konania pred Ústavným súdom zastúpení advokátom, alebo komerčným právnikom, sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd riešil aj túto otázku.“

4. V petite sťažnosti sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nepriznaní im právnej pomoci, vymáhania neoprávneného súdneho poplatku, odmietaní podaných návrhov a nerešpektovania ich zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.20 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47, ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.2, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 3Sžo 196/2015, sp. zn. 3Sžk 1/2016 a sp. zn. 5Cdo 47/2018, porušené bolo

II. základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nepriznaní im právnej pomoci, vymáhania neoprávneného súdneho poplatku, odmietaní podaných návrhov a nerešpektovania ich zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.20 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47, ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.2, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp. zn. 25Sp 40/2014-68 a 25 Sp 40/2014-111 porušené bolo

III. základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nepriznaní im právnej pomoci, vymáhania neoprávneného súdneho poplatku, odmietaní podaných návrhov a nerešpektovania ich zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.20 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47, ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.2, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods. 1, Európskeho dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 10Co 237/2013, porušené bolo

IV. základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nepriznaní im právnej pomoci, vymáhania neoprávneného súdneho poplatku, odmietaní podaných návrhov a nerešpektovania ich zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.20 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47, ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.2, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom okresného súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 2C 18/2004-424 a 2C 18/2004-454, porušené bolo

V. základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, nepriznaní im právnej pomoci, vymáhania neoprávneného súdneho poplatku, odmietaní podaných návrhov a nerešpektovania ich zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.20 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47, ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.2, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom centra právnej pomoci, kancelária Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 4082/2014-KaZA a KaZA 16881/2017 porušené bolo

VI. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo 196/2015 zo dňa 27.04.2016 a uznesenia sp. zn. 3Sžk 1/2016 zo dňa 21.02.2018 a 5Cdo 47/2018 zo dňa 27.3.2018 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

VII. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 25Sp 40/2014-68 zo dňa 8.4.2018 a uznesenie 25 Sp 40/2014-111 zo dňa 28.7.2016 a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

VIII. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 237/2013 Zo dňa 14.11.2013 a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

IX. Sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadostučinenie vo výške 6 000 Eur (slovom sedem tisíc Eur), ktoré je Najvyšší súd SR povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

8. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

10. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti ústavný súd stabilne pripomína, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu (III. ÚS 134/2018).

12. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa otázky povinného zastúpenia navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom advokátom ústavný súd konštatuje, že od povinného zastúpenia advokátom, ktoré vyžaduje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, nie je možné upustiť (III. ÚS 733/2016).

13. Na tomto mieste ústavný súd konštatuje, že o obligatórnosti splnenia tejto podmienky – povinného zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom už boli, a to opakovane, sťažovatelia poučení (napr. sp. zn. III. ÚS 101/2014, sp. zn. II. ÚS 109/2013, II. ÚS 370/2012). Napriek tejto skutočnosti doručená sťažnosť sťažovateľov neobsahuje splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom,

čo má za následok nesplnenie jednej z podstatných zákonných požiadaviek – náležitostí návrhu, ktorú zákon o ústavnom súde vyžaduje ako podmienku pre prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Ako bolo uvedené v bode 3, sťažovatelia, čo sa týka právneho zastúpenia v tejto veci, ani len nepodali Centru právnej pomoci, Kancelárii Žilina žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, pretože vopred predpokladali, že im nebude pridelený. K doručenej sťažnosti však ako prílohu pripojili žiadosť o ustanovenie bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov na konanie pred ústavným súdom. K uvedenému ústavný súd uvádza, že v zmysle platných a účinných právnych predpisov nemá právomoc ustanoviť advokáta na konanie pred ústavným súdom v inej ako trestnej veci.

14. Navyše, je potrebné poukázať aj na to, že podaná sťažnosť ako celok pôsobí neurčito a nedostatočne, vytvára priestor pre dedukcie a dohady, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje. Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažovatelia namietajú porušenie nimi označených základných práv viacerými rozhodnutiami, ktoré boli vydané aj niekoľko rokov pred podaním tejto sťažnosti. Vo vzťahu k takýmto rozhodnutiam je teda nutné konštatovať aj uplynutie zákonnej lehoty dvoch mesiacov pre podanie sťažnosti, a teda jej oneskorenosť.

15. Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 59/2017, III. ÚS 138/2018).

16. Na základe uvedených skutočností, pretože sťažnosť sťažovateľov nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ústavný súd sťažnosť sťažovateľov po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2018